

MEDEDELING

Referentienummer:

Datum: 2012-07-12

Gewijzigd: 2022-04-01

Contact: Dienst Lerenden

lerenden@katholiekonderwijs.vlaanderen - 02 507 08 72

peter.bracaval@katholiekonderwijs.vlaanderen - 02 507 06 34

dieter.hoedekie@katholiekonderwijs.vlaanderen 02 507 06 35

nathalie.vandenameele@katholiekonderwijs.vlaanderen 02 507 06 49

Islamitische feestdagen voor 2022 en 2023

1 Inleiding

In de visietekst Katholieke Dialogeschool staat¹:

“Op het kruispunt van onderwijs, Kerk en samenleving verwelkomt de katholieke dialogeschool gastvrij iedereen, van welke levensbeschouwelijke of religieuze achtergrond ook. Zonder uitzondering nodigt ze leerlingen (internen, cursisten, studenten), ouders, personeelsleden en bestuurders uit aan haar onderwijsproject mee te werken.”

In de dagelijkse realiteit betekent dit dat o.a. ook heel wat moslimleerlingen ingeschreven zijn in katholieke scholen. Het is voor scholen en scholengemeenschappen dan ook een hele uitdaging om op een positieve wijze om te gaan met deze multireligieuze diversiteit. We publiceerden eerder het vademecum Zorgbreed en Kansenrijk Onderwijs². Het thema Diversiteit³ is een fundament waarop het huis vol zorg en kansen is gebouwd. Deze tekst wil scholen inspireren en ondersteunen in het omgaan met verschil. Elke school is immers divers, in elke school verschillen leerlingen maar ook leraren van elkaar. Omgaan met verschil en daar werk van maken zit in het hart van de Katholieke Dialogeschool.

In deze mededeling willen we nader ingaan op de islamitische feestdagen.

2 Islamitische feestdagen

De islam kent behalve veel religieuze hoogtijdagen, twee belangrijke feesten: Eid al-Fitr, het Suikerfeest en Eid al-Adha, het Offerfeest. Binnen de moslimgemeenschap zijn dit heel belangrijke familiefeesten, te vergelijken met Kerstmis en Pasen. Het beleven van deze feestdagen is inherent aan de islam, een door de grondwet erkende levensbeschouwelijke overtuiging. In die juridische context heeft de school de opdracht om de beleving van Suiker- en Offerfeest door moslimleerlingen mogelijk te maken.

¹ <https://pincette.katholiekonderwijs.vlaanderen/meta/properties/dc-identifier/VSKO-20150626-katholieke%20dialogeschool>

² <https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/vademecum-zorg-en-kansen>

³ <https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/vademecum-zorg-en-kansen/diversiteit>

Deze jongeren zijn gewettigd afwezig, wanneer hun ouders (of de meerderjarige leerling zelf) vooraf hun afwezigheid melden met verwijzing naar het feit dat ze zullen deelnemen aan de beleving van de feestdag³.

De data van feesten en vieringen worden berekend volgens een maankalender: de Hijra. Het is de maan die de tijdmaat aangeeft. De moslimkalender kent dus geen seizoensgebonden feesten. De data schuiven van kalenderjaar tot kalenderjaar met 10 of 11 dagen vooruit, omdat het islamitisch jaar, met twaalf maanden van 29 of 30 dagen, ongeveer 11 dagen korter is dan het zonnejaar.

Het bepalen van de exacte data is soms moeilijk, en het is niet uitgesloten dat binnen de moslimgemeenschap een bepaalde groep het Suikerfeest en het Offerfeest op een andere (vroegere of latere) dag viert dan op de dag die bepaald is door het Executief van de Moslims van België (EMB), in casu Turkse moslims. Ook voor die leerlingen is het toegelaten om gewettigd afwezig te blijven op hun feestdag, na voorafgaande melding aan de school. De afwezigheid blijft in elk geval beperkt tot één dag, namelijk de gemelde feestdag zelf. Een combinatie van de twee mogelijke dagen kan dus niet. Ook compenseren van een weekend- of vakantiedag kan niet. Zo valt in 2020 en 2021 het Offerfeest tijdens de zomervakantie.

De data voor de 2020 en 2021 zijn verder terug te vinden in de kalender (zie punt 3). Hieronder volgt een overzicht van en een korte toelichting bij de belangrijkste feesten en vieringen. Waar mogelijk geven we er telkens de Arabische benaming bij, gevolgd door de Turkse.

2.1 Islamitisch Nieuwjaar (Al-Hijra)

Op de eerste dag van de islamitische maand muharram herdenken moslims dat de profeet Mohammed en zijn volgelingen in het jaar 622 de stad Mekka verlieten en naar Medina verhuisden. De datum van deze verhuizing wordt als beginpunt genomen voor de moslimkalender. Het is een kerkelijke feestdag.

2.2 Geboorte van de profeet (Eid al-Maulid/Mevlid Kandili)

Dit is de geboortedag van Mohammed in 570 van onze jaartelling. Deze dag valt op de twaalfde dag van de derde islamitische maand. Er wordt gesproken over de profeet, over het moslimgeloof en er wordt uit de Koran gelezen. Scholen en bedrijven zijn niet gesloten.

2.3 Hemelvaart van de profeet (Laylat al-Meraj/Miraç Kandili)

Dit is de nacht van de reis van de profeet Mohammed van Mekka naar Jeruzalem, en zijn daaropvolgende reis naar de hemel. Deze overlevering heeft gemaakt dat voor moslims Jeruzalem, na Mekka, de heiligste stad is.

2.4 Ramadan

De ramadan (of vastenmaand) is de negende maand van de islamitische kalender en begint bij het verschijnen van de sikkel van de nieuwe maan. Een moslim mag dan van zonsopgang tot zonsondergang niet roken, eten, drinken of seksuele omgang hebben. Het vasten wordt gezien als vorm

³ Ministeriële omzendbrief BaO/2002/11 van 16 augustus 2002 over “Afwezigheden van leerlingen in het basisonderwijs”, punt 3.2
Ministeriële omzendbrief SO/2005/04 van 8 juli 2005 over “Afwezigheden en in- en uitschrijvingen in het voltijds gewoon secundair onderwijs en het deeltijds secundair onderwijs”, punt 2.1.7.f

van zuivering van de ziel en bedanking van Allah voor alles wat hij gegeven heeft. De ramadan oefent mensen in zelfbeheersing, en doet de rijken voelen wat armen altijd voelen. De ramadan geeft de vastenden een gevoel van verbondenheid. Kinderen moeten niet vasten. Vanaf hun tiende of twaalfde jaar beginnen ze af en toe een paar dagen mee te doen. Ongeestelde, zwangere of zogende vrouwen, zieken en reizigers zijn vrijgesteld van vasten, maar moeten de gemiste dagen later wel inhalen.

2.5 Nacht van de beslissing (*Laylat al-Quadr*)

Dit is de allerheiligste nacht van de islamitische vastenmaand. In deze nacht werd aan de profeet Mohammed de Koran (het heilige boek van de moslims) geopenbaard.

2.6 Suikerfeest (*Eid al-Fitr/Şeker Bayramı*)

Op de eerste dag van de tiende maand viert men het Suikerfeest, Eid al-Fitr, het feest van het breken van de vasten. Het Suikerfeest, einde van de Ramadan, is de uitbundigste gebeurtenis in het islamitisch jaar en duurt in moslimlanden vaak meerdere dagen. Iedereen is op zijn best gekleed en bezoekt familie en vrienden. Scholen en bedrijven zijn gesloten.

2.7 Bedevaart naar Mekka (*Eid al-Hadj*)

De Hadj is de jaarlijkse bedevaart naar Mekka die iedere volwassen moslim die daartoe de middelen heeft ten minste eens in zijn leven moet verrichten. De bedevaart vindt altijd plaats in het begin van de twaalfde maand van de moslimkalender. De Hadj brengt de moslim naar de plaats waar Mohammed de islam heeft gepredikt. Mohammeds afscheidsbedevaart in zijn sterfjaar werd het voorbeeld voor het huidige hadj-ritueel. De relatie met de persoon van Mohammed is voor de moslim een belangrijk aspect van de Hadj. Dit blijkt onder meer uit het bezoek dat veel pelgrims na afloop brengen aan graf van Mohammed in Medina.

2.8 Offerfeest (*Eid al-Adha/Kurban Bayramı*)

Het offerfeest, of feest van Ibrahiem of schapenfeest, is het belangrijkste feest van de islam. Het duurt drie dagen en wordt gevierd vanaf de 10de dag van de 12de maand van de [islamitische kalender](#). Het is het feest van het [offer van Abraham](#) die bereid was zijn zoon Ismaël aan God te offeren, maar dan van een engel de boodschap kreeg dat een schaap de plaats van zijn zoon mocht innemen. Op de eerste dag van het Offerfeest slacht iedere moslim die er geld voor heeft een schaap, en dat is niet goedkoop. Het vlees wordt in drie stukken verdeeld. Een deel is voor de familie, een deel is voor de burens of vrienden en een deel is voor de armen. In ons land helpt een moslim bij het slachten van een schaap.

3 Kalender

	2022	2023
Ramadan	01 april- 01 mei	23 maart - 20 april
Suikerfeest (einde Ramadan)	02 mei - 04 mei	21 april- 23 april
Offerfeest	09 juli - 11 juli	28 juni - 30 juni

4 Meer informatie bij tradities en feesten van de verschillende religies en culturen

- Feesten bij de buren, interlevensbeschouwelijke jaarkalender die elk najaar gepubliceerd wordt door Orbit vzw (www.orbitvzw.be).
- Wereld Feesten Almanak (www.beleven.org/feesten/moslims).
- MANA vzw, expertisecentrum voor islamitische culturen (www.manavzw.be).
- Interreligieuze Dialoog van de Kerk in Brussel (www.idkb.be).